

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/85/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1022200421
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:1022200421.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu, JUDr. Jana Martinčeková ako členka senátu a JUDr. Martin Tiso ako člen senátu vo veci žalobcu: prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave, Vajnorská 47, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia z 5. decembra 2017, č. 52110-2/2017-BA, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Bratislave č. k. BA-7Sa/17/2022-105 z 10. júla 2025 takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť žalobcu sa zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívnych spisov žalovanej vyplýva, že S.. D. I. (pôvodne ďalšia účastníčka, ktorá sa však podľa § 32 ods. 4 SSP účinného do 31. mája 2023 podaním došlým 28. apríla 2022 vzdala svojho účastníctva) bola na základe prihlášky od 1. januára 1996 zúčastnená na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení (od 1. januára 2004 na dôchodkovom poistení) ako samostatne zárobkovo činná osoba, pretože prevádzkovala zdravotnícke zariadenie. Okrem toho jej Slovenská lekárska komora 18. novembra 2005 vydala licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárskeho odborníka. Banskobystrický samosprávny kraj jej rozhodnutím z 9. júna 2006 k 31. augustu 2006 zrušil povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe jej však zostala v platnosti aj po tomto dni. Napriek tomu sa u žalovanej odhlásila z povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. Po prešetrení ju pobočka žalovanej Banská Bystrica vyzvala, aby zaslala novú odhlášku z tohto poistenia k 30. júnu 2008. S.. I. tejto výzva vyhovel a 28. júna 2017 predložila pobočke nový registračný list FO - odhlášku, na ktorom sa ako „SZČO“ odhlásila z poistenia k uvedenému dátumu.

2. Rozhodnutím z 24. júla 2017 pobočka podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov predpísala S.. I. ako platiteľke neodvedené poistné za obdobie september 2006 až jún 2008 v celkovej výške 5.516,36 €. V odvolaní proti nemu platiteľka namietla premlčanie. Ústredie žalovanej tu preskúmaným rozhodnutím z 5. decembra 2017 čiastočne uznalo túto námietku a zmenilo rozhodnutie pobočky tak, že platiteľke predpísalo len poistné za júl 2007 až jún 2008 v sume 3.846,84 €. Vyšlo z toho, že desaťročná premlčacia lehota na predpísanie poistného podľa § 147 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. plyní od jeho splatnosti, ktorá nastáva zásadne ôsmy deň nasledujúceho kalendárneho mesiaca (§ 143 ods. 1 cit. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2010). Ku dňu vydania rozhodnutia pobočky (24. júla 2017) tak bolo premlčané právo predpísať poistné, ktoré bolo splatné pred 24. júlom 2007, teda poistné za obdobie september 2006 až jún 2007.

3. Dňa 13. januára 2020 podal žalobca protest proti rozhodnutiu ústredia z 5. decembra 2017, v ktorom predovšetkým namietol, že povinné poistenie platiteľke nezankulo 30. júna 2008, ale už 31. augusta 2006, teda zánikom povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Okrem toho namietol, že k 5. decembru 2017 sa premlčalo aj právo predpísať poistné za mesiace júl až november 2007. Ústredie žalovanej predložilo protest Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktoré mu nevyhovelo rozhodnutím z 5. novembra 2021, č. 29327/2021-M_OVP. K otázke premlčania poistného odkázalo na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej stačilo, aby bolo v premlčacej lehote vydané rozhodnutie pobočky o predpísaní poistného. Rozklad, ktorý žalobca podal proti tomuto rozhodnutiu, zamietol minister práce, sociálnych vecí a rodiny svojím rozhodnutím z 31. januára 2022, č. 12410/2022-M_OSL, v podstate z rovnakých dôvodov.

4. Žalobca následne podal proti rozhodnutiu ústredia z 5. decembra 2017 všeobecnú správnu žalobu, v ktorej upozornil, že v judikatúre je sporné, či premlčanie podľa § 147 zákona č. 461/2003 Z. z. nie je vlastne preklúziou. Zopakoval však už len námietku, že nestačí, ak je rozhodnutie o predpísaní poistného v premlčacej lehote vydané, ale musí byť právoplatné. Správny súd však zamietol jeho žalobu tu napadnutým rozsudkom č. k. BA-7Sa/48/2022-105. V odôvodnení najskôr zdôraznil, že nie je potrebné riešiť, či premlčanie je v skutočnosti preklúziou, pretože platiteľka v odvolaní vznesla námietku premlčania. Okrem toho odkázal na rozsudok veľkého senátu tunajšieho súdu sp. zn. 1 SVs 5/2022, podľa ktorého otázkou uplynutia lehoty predpísať poistné sa žalovaná zaoberá, len ak to dlžník namietne. S odkazom na tento rozsudok správny súd uviedol, že pod pojmom „predpísať“ poistné treba rozumieť povinnosť pobočky žalovanej vydať prvostupňové rozhodnutie. Preto nepovažoval za dôvodnú námietku žalobcu, že toto rozhodnutie musí v uvedenej lehote aj nadobudnúť právoplatnosť. Správny súd tak uzavrel, že žalovaná postupovala správne, keď za premlčané považovala len poistné za september 2006 až jún 2007.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenie k nej

5. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáha zmeny tohto rozsudku tak, že sa zruší rozhodnutie žalovanej. Zopakoval, že ustanovenie § 147 na rozdiel od (napríklad) § 236 ods. 2 alebo § 237 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. nenormuje, že premlčacia lehota počas konania o odvolaní neplynie. Preto zotrval na svojom názore, že v rámci desaťročnej premlčacej lehoty musí byť vydané aj druhostupňové rozhodnutie žalovanej. Pretože preskúmané rozhodnutie bolo vydané 5. decembra 2017, premlčané bolo aj poistné za júl až október 2007.

6. Žalovaná zotrvala na svojom právnom názore, a preto navrhla zamietnuť kasačnú sťažnosť.

7. Platiteľka S.. I. už nebola účastníčkou konania pred správnym súdom, a preto sa jej nedoručovala ani kasačné sťažnosť.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

8. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) v medziach uplatnených kasačných bodov (§ 453 ods. 2 SSP).

9. Podstatou námietok žalobcu v prerokovanej veci je, či v premlčacej lehote podľa § 147 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. postačí vydať prvostupňové rozhodnutie o predpísaní poistného, alebo sa musí vydať aj odvolacie rozhodnutie ústredia. Ako zrozumiteľne vysvetlil už správny súd v napadnutom rozsudku s odkazom na rozsudok veľkého senátu sp. zn. 1 SVs 5/2022, podľa cit. ustanovenia sa premlčiava právo „predpísať“ poistné. Predpísanie poistného je podľa cit. § 144 ods. 1 cit. zák. úkon organizačnej zložky žalovanej, ktorým určuje osobe povinnej odvádzať poistné výšku tohto poistného. Podľa § 177 ods. 5 a § 178 ods. 1 písm. a) ôsmeho bodu cit. zák. o predpísaní poistného rozhoduje v nedávkovom konaní (porov. § 172 ods. 5 cit. zák.) pobočka žalovanej rozhodnutím (§ 210 ods. 1). Ustanovenia § 147 ods. 3 a § 149 ods. 2 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. rozlišujú medzi rozhodnutím o „predpísaní“ poistného a právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Z uvedenej úpravy možno usudzovať, že poistné nie je predpísané až právoplatnosťou rozhodnutia, ale už vydaním tohto rozhodnutia voči povinnej osobe. Ak teda prvostupňové rozhodnutie nebolo vydané voči povinnej osobe pred uplynutím desaťročnej lehoty upravenej v § 147 ods. 1 cit. zák., môže táto osoba uplatniť námietku premlčania v odvolaní proti tomuto rozhodnutiu alebo kedykoľvek počas odvolacieho konania (pokiaľ ju už neuplatnila skôr). Senát kasačného súdu je podľa § 466 ods. 5 SSP viazaný týmto právnym názorom, ktorý sa medzičasom stal súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe tunajšieho súdu (porov. napr. rozsudky sp. zn. 6 Ssk 85/2024, 7 Ssk 67/2024 alebo 7 Ssk 46/2025).

10. Kasačný súd nepovažuje za podstatné odkazy žalobcu na ustanovenia § 236 ods. 2 či § 237 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. Podľa § 236 ods. 2 sa právo na vrátenie dávky premlčí uplynutím troch

rokov odo dňa, kedy žalovaná túto skutočnosť zistila, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. Tieto lehoty neplynú (napríklad) počas konania o odvolaní. Podobne podľa § 237 ods. 2 sa právo na náhradu neprávom vyplatených súm premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď žalovaná zistila, že sumy sa vyplatili neprávom, najneskôr však uplynutím desiatich rokov odo dňa ich výplaty. Tieto lehoty neplynú počas konania o odvolaní a počas výkonu rozhodnutia. Zo znenia citovaných ustanovení je zrejmé, že v oboch prípadoch sa premlčiava právo na vrátenie (náhradu) vyplatených dávok (plnení). Ich znenie je teda odlišné než znenie ustanovenia § 147 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré vyslovne hovorí o premlčaní práva predpísať poistné. Pretože znenie § 236 ods. 2 a § 237 ods. 2 cit. zák. neodkazuje pri vymedzení premlčacej doby na procesný úkon organizačnej zložky žalovanej (predpísanie, rozhodnutie a pod.), mohli by vznikáť pochybnosti o jej plynutí, a tak sa výslovne ustanovuje jej spočívanie počas konania o odvolaní; odlišné znenie cit. § 147 ods. 1 tohto zákona však nemôže viesť k rovnakým pochybnostiam (porov. zhodne cit. rozsudok sp. zn. 7 Ssk 46/2025).

IV.

Záver

11. Na základe uvedených úvah kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná, a tak ju podľa § 461 SSP rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zamietol.

12. O trovách kasačného konania bolo rozhodnuté podľa § 170 písm. c) v spojení § 467 ods. 1 SSP, keďže konanie bolo začaté na základe žaloby prokurátora.

13. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.